

ІНСТИТУЦІЙНИЙ АУДИТ ШКОЛИ: ЩО ВАРТО ЗНАТИ ЗАСНОВНИКУ ЗАКЛАДУ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Вступ

Місцева влада — засновник більшості українських шкіл. Об'єднує усіх засновників відповідальність за заклади освіти: їхнє матеріально-технічне забезпечення, створення інклюзивного середовища у школі тощо. Школи — одна з найбільших соціальних систем у громаді, тож увага до їхнього розвитку означає також увагу до значної кількості електорату.

Якісна освіта — у забезпечених ресурсами школах. Тому інвестиції в освіту, хоч це й одні з найбільших видатків місцевих бюджетів, водночас є найважливішими в довгостроковій перспективі. Вони здебільшого визначають рівень економічного та культурного розвитку регіону.

Інституційний аудит — нова для України процедура вивчення діяльності школи, що прийшла на зміну державній атестації.

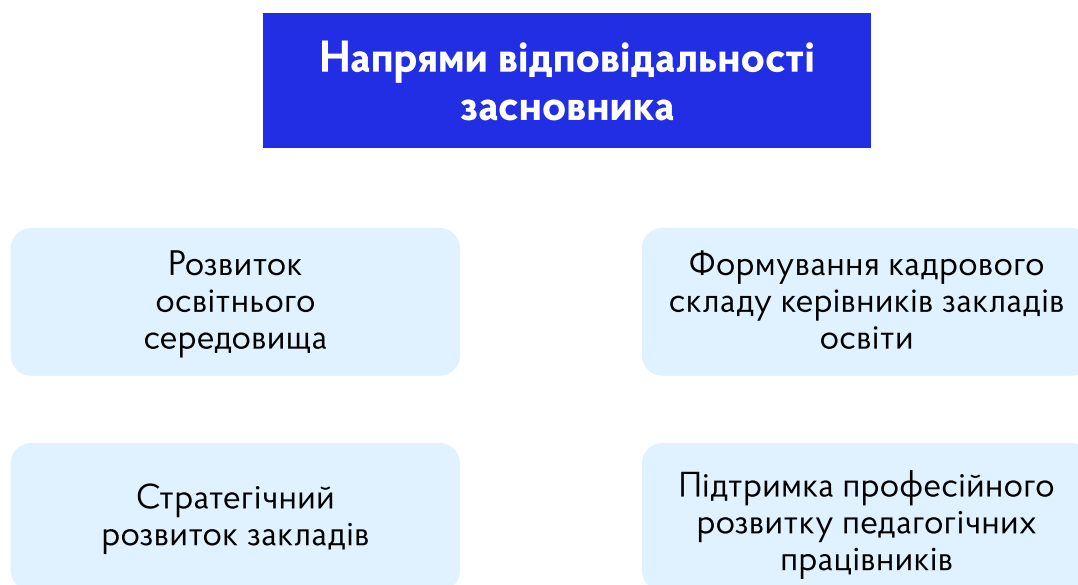
Цей порадник є збіркою практичних рекомендацій засновникам закладів загальної середньої освіти, що має на меті пояснити їхню роль у забезпеченні якості освітньої діяльності школи, сфокусувати увагу засновників на основних етапах інституційного аудиту та безпосередньо залучити засновника до цього процесу.

Документ розроблено Державною службою якості освіти України у співпраці з ініціативою «Система забезпечення якості освіти», що впроваджується в межах проєкту «Супровід урядових реформ в Україні» (SURGe). «Супровід урядових реформ в Україні» (SURGe) є проєктом міжнародної технічної допомоги, що реалізується компанією Alinea International та фінансується Урядом Канади.

У пораднику ви знайдете інформацію про те, яким чином відбувається інституційний аудит, хто його проводить, за яким порядком і що необхідно робити засновнику після того, як аудит у школі завершився. Рекомендації та роз'яснення ґрунтуються на повноваженнях засновника у сфері управління освітою та вимогах чинного освітнього законодавства.

Як місцева влада може впливати на якість освітньої діяльності у школах?

Органи місцевого самоврядування відповідають за матеріальне забезпечення, розвиток освітньої інфраструктури, безпечну експлуатацію будівель, кадрову спроможність закладів. Умовно сферу відповідальності засновника можна поділити на 4 напрями: розвиток освітнього середовища, формування кадрового складу керівників закладів освіти, підтримку професійного розвитку педагогічних працівників та стратегічний розвиток закладів.

Освітнє середовище

Комфортне і безпечне освітнє середовище допомагає дітям не лише досягати високих результатів у навчанні, а й відчувати себе частиною громади, яка створює їм умови для отримання якісної освіти, розвитку і дозвілля. Якість освітнього середовища не вимірюється стінами, парканами і кольоровими меблями. У школі важливий мікроклімат, у якому кожен відчуває власну гідність і ставиться з повагою до інших. Втім, створення належно оснащеного та забезпеченого усім необхідним для комфортного навчання і роботи простору школи з якісним освітленням, комфортним температурним режимом, чистими навчальними приміщеннями та вбиральнями, смачним і здоровим харчуванням – базовий мінімум, що залежить безпосередньо від засновника закладу.

Формування кадрового складу керівників закладів освіти

Важливою частиною роботи засновника у напрямі забезпечення якості освітньої діяльності школи є обрання за конкурсом професійного та відповідального дирек-

тора. Адже якісна школа – це результат роботи сильного керівника над розвитком закладу. Те, як директор налаштує управлінські процеси, безпосередньо впливає на якість освіти у школі, яку він очолює. Тому відповідальний підхід засновника до обрання керівника закладу напряду впливає на те, як розвиватиметься школа, наскільки конструктивними та ефективними будуть взаємини керівника із засновником, як розвиватиметься середовище в закладі тощо.

Розвиток педагогічних працівників

Мотивувати вчителів, працювати над своїм професійним розвитком та вдосконаленням роботи – безумовно, завдання директора. Завдання ж засновника – фінансувати належну оплату праці та підвищення кваліфікації педагогічних кадрів. Така синергія засновника та керівника створює у школі територію творчої свободи і розвитку для вчителів, стимулює розвиватись, застосовувати сучасні підходи у навчанні та оцінюванні учнів.

Стратегічний розвиток закладів

Одним із основних повноважень засновника є затвердження та фінансування стратегій розвитку шкіл у громаді. Стратегія розвитку дає можливість визначити напрями руху закладу освіти для досягнення основної мети – забезпечення якості освіти. Тому засновнику важливо долучатись до розроблення та обговорення стратегій у школах громади, а після їхнього затвердження – фінансувати заходи, спрямовані на покращення якості освітньої діяльності.

Що треба знати засновнику про інституційний аудит?

Інституційний аудит — це зовнішнє оцінювання якості діяльності школи, що базується на ґрунтовному вивченні освітніх та управлінських процесів. Аудит включає дві процедури:

- 1) оцінювання якості освітніх та управлінських процесів і внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладі;
- 2) перевірку додержання закладом вимог законодавства у сфері освіти.

Місія аудиту — допомогти школам підвищити якість їхньої діяльності та сприяти зростанню суспільної довіри до освіти.

ДОВІДКОВО

Якість освітньої діяльності — рівень організації, забезпечення та реалізації освітнього процесу, що забезпечує здобуття особами якісної повної загальної середньої освіти на кожному рівні та відповідає вимогам, встановленим законодавством.

Місцевим управлінцям важливо розуміти, що інституційний аудит має на меті проаналізувати та оцінити якість освітньої діяльності школи. **Оцінюється вона за чотирима напрямками:**

- ▶ освітнє середовище (наскільки учням безпечно і комфортно у школі, чи створено комфортні умови для роботи вчителів, як організовано харчування, як обладнані навчальні кабінети та в якому стані пришкольна територія, як учні взаємодіють між собою та з вчителем, чи вільне освітнє середовище школи від будь-яких форм насильства, булінгу та дискримінації, чи дотримуються учасники освітнього процесу принципів академічної доброчесності, чи створено в школі умови для інклюзивного навчання тощо);
- ▶ система оцінювання учнів (як вчителі оцінюють навчальні досягнення учнів, чи застосовують формувальне оцінювання, наскільки система оцінювання прозора і зрозуміла учням, чи вона допомагає учням робити висновки та покращувати свої результати у майбутньому);
- ▶ педагогічна діяльність (як вчителі працюють з учнями на уроках, чи застосовують вчителі компетентнісний підхід у навчанні, чи адаптували свою роботу в умовах пандемії коронавірусу, як відбувається дистанційне навчання, як вчителі спілкуються та співпрацюють з учнями, чи вчителі займаються власним професійним розвитком тощо);

- ▶ управлінські процеси (як налагоджено управлінські та адміністративні процеси в школі, наскільки управлінські рішення сприяють покращенню якості освітньої діяльності у закладі, як директор займається розвитком школи, чи розбудовано у школі внутрішню систему забезпечення якості освіти, наскільки вона є ефективною).

ЗВЕРТАЄМО УВАГУ

За результатами інституційного аудиту закладу і засновнику будуть надані **рекомендації для вдосконалення якості освітньої діяльності** за кожним напрямом.

Хто проводить інституційний аудит?

Проводить інституційний аудит [Державна служба якості освіти України](#) (далі – Служба) та її територіальні органи.

ДОВІДКОВО

Державна служба якості освіти України є центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері освіти, зокрема з питань забезпечення якості освіти, забезпечення якості освітньої діяльності, здійснення державного нагляду (контролю) за закладами освіти щодо дотримання ними законодавства. Діяльність Служби покликана впроваджувати заходи, спрямовані на поліпшення якості освітньої діяльності, організаційної спроможності та розроблення внутрішньої системи забезпечення якості освіти в закладах освіти.

Для проведення інституційного аудиту в закладі освіти Служба (її територіальний орган) створює експертну групу, до складу якої залучаються освітні експерти. Експерти повинні мати вищу педагогічну освіту та/або професійну кваліфікацію педагогічного працівника, практичний досвід роботи в закладі освіти не менш ніж 5 років і пройти відповідне навчання, організоване Службою або її територіальними органами.

Склад експертної групи	
Представники Служби або її територіальних органів	Голова експертної комісії, фахівці Служби
Члени експертної групи	<ul style="list-style-type: none"> • педагогічні працівники, які пройшли сертифікацію та/або мають вищу кваліфікаційну категорію • керівники (заступники керівників) закладів освіти, які вже пройшли інституційний аудит • фахівці у сфері загальної середньої освіти
Особи, які можуть залучатися виключно до перевірки на дотримання закладом вимог законодавства	Представники засновника закладу освіти

ЗВЕРТАЄМО УВАГУ

Залежно від чисельності педагогічних працівників школи експертна група може складатись із 3–12 осіб. Головою експертної групи призначається працівник Служби або її територіального органу, який здійснює розподіл обов'язків між членами експертної групи та є відповідальним за її роботу.

Як дізнатись, що у школі громади планується інституційний аудит?

Аудити проходять у школах кожні 10 років. Частіше таке оцінювання може відбуватись позапланово за ініціативою засновника (місцевої влади) або ж самого директора, педагогічного колективу чи піклувальної ради школи.

План проведення аудитів на наступний рік розробляється територіальними органами та після затвердження публікується на вебсайті Служби не пізніше 30 листопада.

Плановий рік для проведення інституційних аудитів визначено [Порядком проведення інституційного аудиту в закладах загальної середньої освіти](#).

Ініціатива проведення аудиту	
<u>Плановий аудит</u> <ul style="list-style-type: none"> • Державна служба якості освіти та її територіальні органи 	<u>Позаплановий аудит</u> <ul style="list-style-type: none"> • засновник закладу • керівник закладу • педагогічна рада закладу • загальні збори (конференція) колективу • піклувальна рада закладу
На що звернути увагу засновнику?	
Перелік закладів, у яких буде відбуватись інституційний аудит у плановому порядку, визначає Державна служба якості освіти України за поданням її територіальних органів. Засновник не впливає на формування цього переліку.	Для ініціювання інституційного аудиту в закладі засновник має подати до Служби належне обґрунтування потреби його проведення.
Дата проведення аудиту	
<u>Плановий аудит</u> Дати інституційних аудитів публікуються на сайті Служби разом із планом їхнього проведення.	<u>Позаплановий аудит</u> Дата аудиту визначається територіальним органом після того, як Служба надала погодження про проведення позапланового аудиту в закладі.
На що звернути увагу засновнику?	
Порядок проведення аудиту не передбачає інформування засновника про початок оцінювання у закладі. Таке повідомлення отримує керівник закладу освіти за 10 днів до початку процедури аудиту і, у свою чергу, має повідомити засновника.	Служба погоджує проведення інституційного аудиту в позаплановому порядку або вмотивовано відмовляє в його проведенні впродовж 10 робочих днів після звернення до відповідного територіального органу.
Періодичність	
<u>Плановий аудит</u> Плановий інституційний аудит відбувається у закладі освіти раз на 10 років.	<u>Позаплановий аудит</u> Позаплановий аудит може відбуватись за зверненням.
На що звернути увагу засновнику?	
Якщо в закладі вже відбувся плановий аудит, засновник все одно може ініціювати позапланове оцінювання.	Після того як аудит відбувся в позаплановому порядку, починається відлік до наступного.

Для чого засновнику ініціювати позаплановий аудит?

Інформація, отримана за підсумками інституційного аудиту, допоможе засновнику ефективно управляти мережею закладів та розподіляти фінанси. Відтак аудит буде особливо корисний новоствореній громаді, коли засновнику необхідно об'єктивно оцінити стан освіти та формувати стратегію її розвитку. Підставами ініціювати позаплановий аудит у школі є також погіршення результатів навчання учнів, скарги педагогічного колективу, батьків на явища і процеси, що відбуваються у закладі, випадки булінгу у школі тощо. Корисним аудит буде засновнику і щоб отримати комплексну оцінку управління закладом.

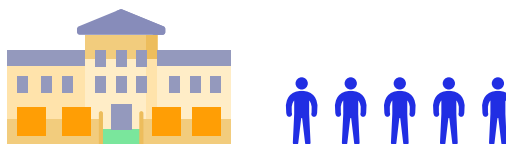
Скільки триває інституційний аудит?

Етап роботи експертів у закладі триває 5–10 робочих днів. Втім, сама процедура аудиту займає більше часу, включаючи підготовчий етап та складання документації за результатами аудиту.

Тривалість аудиту

Школа з менш ніж 50-ма педпрацівниками — **5 днів**

Школа з понад 50-ма педпрацівниками — **до 10 днів**

ЗВЕРТАЄМО УВАГУ

До цього строку включається час проведення окремих процедур оцінювання освітніх і управлінських процесів закладу освіти та внутрішньої системи забезпечення якості освіти дистанційно (у разі потреби). Продовження строку роботи експертної групи в закладі освіти не допускається.

Яку роль засновник відіграє під час інституційного аудиту?

Колективу органу управління освітою в громаді, як представнику засновника, важливо підтримати заклад на всіх етапах проведення інституційного аудиту в закладі:

- взяти участь в установчій нараді;
- вчасно надавати необхідну інформацію та можливу організаційну підтримку.

Експерти залучаються до проведення інституційного аудиту на підставі цивільно-правових договорів або направляються у службове відрядження. Такі відрядження, відповідно до трудового законодавства, фінансуються органами місцевого самоврядування з бюджету громади, що передбачений на фінансування освіти. Засновнику варто підтримати освітян громади, надати їм відрядження і профінансувати його відповідно.

Основні етапи проведення інституційного аудиту

1. Підготовка до проведення інституційного аудиту в закладі

1

Підготовка до проведення інституційного аудиту в закладі

2

Робота експертної групи в закладі освіти

3

Складання документації за результатами інституційного аудиту

За 10 днів до початку роботи експертної групи в закладі територіальний орган Служби надсилає керівнику закладу повідомлення та опитувальний аркуш. Опитувальний аркуш – це рефлексія директора на процеси, які відбуваються у закладі. Він, зокрема, містить і питання щодо співпраці керівника і засновника, матеріального забезпечення закладу та потреб для покращення управлінської діяльності.

На цьому етапі експерти знайомляться з інформацією про діяльність закладу, зокрема з річним звітом, опублікованим на сайті школи, або за його відсутності – на сайті засновника.

ЗВЕРТАЄМО УВАГУ

Засновник закладу освіти не отримує повідомлення про початок проведення інституційного аудиту. Тому, знаючи, що школа є у плановому переліку заходів Служби, варто поцікавитись у директора, чи надійшло йому повідомлення.

2. Робота експертної групи в закладі освіти

У перший день роботи експертної групи в закладі освіти відбувається установча нарада за участі голови та членів експертної групи, керівника закладу освіти, вчителів та інших працівників школи, а також представника засновника.

Під час наради голова експертної групи інформує про порядок проведення інституційного аудиту, а засновник — про особливості забезпечення та функціонування школи.

ЗВЕРТАЄМО УВАГУ

Участь засновника в установчій нараді передбачена [порядком здійснення інституційного аудиту](#).

ПІД ЧАС УСТАНОВЧОЇ НАРАДИ ПРЕДСТАВНИКУ ЗАСНОВНИКА АБО ГОЛОВІ ГРОМАДИ ВАРТО РОЗПОВІСТИ ПРО:

- ✓ створені умови для забезпечення функціонування закладу освіти;
- ✓ проекти, які реалізовувались місцевою владою для покращення освітнього середовища в закладі;
- ✓ ресурси, витрачені на забезпечення закладу;
- ✓ те, яких можливих трансформацій зазнавав заклад освіти (реорганізацію, перепрофілювання тощо);
- ✓ те, що планується змінити у майбутньому для розуміння перспектив;
- ✓ співпрацю з директором закладу;
- ✓ те, як відбувається затвердження кошторису з урахуванням особливостей освітньої програми закладу на майбутній рік;
- ✓ те, як здійснюється організація та фінансування процесу підвищення кваліфікації вчителів у громаді, зокрема в даній школі;
- ✓ ознайомлення, затвердження і забезпечення стратегії розвитку школи.

ЗВЕРТАЄМО УВАГУ

Вичерпна інформація від засновника допоможе всебічно вивчити умови, в яких функціонує заклад. Обов'язково потрібно пояснити, з якого часу засновник має в управлінні заклад і що за цей час вдалося зробити для покращення освітньої діяльності в школі.

Проводячи аудит, експерти:

- спостерігають за освітнім середовищем;
- відвідують навчальні кабінети, спортзал, актову залу та інші приміщення школи;
- спостерігають за поведінкою та спілкуванням учнів між собою і з учителями поза уроками;
- вивчають, наскільки діти почувуються вільно та безпечно, наскільки середовище школи їм «належить»;
- спостерігають за проведенням окремих навчальних занять. Водночас освітні експерти не втручаються в освітній процес, не роблять зауважень та не дають порад вчителю, а є лише спостерігачами під час занять;
- проводять інтерв'ю з директором та його заступниками;
- анкетують вчителів, учнів, та їхніх батьків. Важливою частиною аудиту школи є дослідження думки учасників освітнього процесу (що самі учні та їхні батьки кажуть про якість освіти у їхній школі, якою є думка вчителів);
- вивчають документацію школи.

ЗАСНОВНИК НА ДАНОМУ ЕТАПІ:

- інформує експертів про стан матеріально-технічного забезпечення закладу та його перспективи розвитку під час установчої наради;
- може долучитися до перевірки дотримання закладом освіти вимог законодавства у якості спостерігача.

3. Підготовка документації за результатами інституційного аудиту

Усі документи, що створюються під час проведення інституційного аудиту школи, формуються в єдину справу та зберігаються в територіальному органі Служби, який проводив інституційний аудит.

До справи закладу додаються:

- висновок;
- рекомендації;
- акт перевірки;
- розпорядження про усунення порушень (у разі виявлення порушень);
- анкета оцінювання роботи експертної групи;
- аналітичні довідки експертів;
- звіт роботи експертної групи.

ЗАСНОВНИК НА ДАНОМУ ЕТАПІ:

- отримує акт за результатами проведення перевірки дотримання закладом освіти вимог законодавства у сфері освіти;
- отримує висновок за результатами аудиту та рекомендації для покращення освітньої діяльності;
- якщо у школи відсутній власний вебсайт, висновок і рекомендації за підсумками аудиту на своєму сайті публікує засновник.

Які документи отримує засновник після проведення інституційного аудиту?

Засновнику закладу освіти у паперовому варіанті надаються **акт перевірки, висновок та рекомендації**.

ДОВІДКОВО

Висновок про якість освітньої та управлінської діяльності закладу освіти, внутрішню систему забезпечення якості освіти (далі — висновок) — документ, що містить результати оцінювання якості освітніх і управлінських процесів та ефективності внутрішньої системи забезпечення якості освіти закладу освіти.

У висновку міститься детальна інформація про те, що школі вдається добре, а що потребує покращення, описано результати анкетування педагогів, учнів та їхніх батьків. Висновок – джерело інформації для засновника про актуальний стан якості освітньої діяльності закладу, його освітнє середовище та матеріальне забезпечення, роботу педагогічних працівників, систему оцінювання та управлінські процеси в школі.

Рекомендації щодо вдосконалення діяльності закладу освіти (далі – рекомендації) – документ, що містить пропозиції щодо підвищення якості освітньої діяльності закладу освіти, приведення освітнього та управлінського процесів у відповідність із вимогами законодавства у сфері освіти, зокрема [Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності](#). Рекомендації містять пропозиції для закладу освіти та його засновника, сформульовані на підставі висновку, щодо підвищення якості освітньої діяльності закладу освіти для забезпечення ефективної роботи та сталого розвитку закладу. Для школи рекомендації не є ультимативними та залишають закладу право на власний розсуд вирішувати, як будувати свою діяльність після проведення аудиту, а для засновника рекомендації – орієнтир щодо потреб закладу в додаткових ресурсах і підтримці, а також дороговказ у подальшій роботі освітніх управлінців у громаді.

Що таке рекомендації для засновника?

Рекомендації, сформульовані на підставі висновку, який надається директору, мають два змістовні блоки: поради директору школи щодо покращення якості освітньої діяльності та окремо – рекомендації засновнику. Це дозволяє освітнім управлінцям одразу виділити питання, що потребують першочергової уваги.

ЗВЕРТАЄМО УВАГУ

Висновок та рекомендації надсилаються директорові школи не пізніше ніж за 15 робочих днів з моменту завершення аудиту в закладі та оприлюднюються на сайті Служби протягом 3-х робочих днів.

Засновнику варто детально вивчити висновок за результатами аудиту та адресовані йому рекомендації, на основі яких рекомендовано планувати свою діяльність у напрямі розвитку закладу.

Рекомендований алгоритм дій для засновника

1. Створити робочу групу для розроблення плану виконання рекомендацій.

Робоча група має бути невеликою (до 10 людей), мати чіткий план роботи та розуміти термін своєї діяльності (наприклад, 1 місяць). До виконання рекомендацій засновнику важливо залучити всіх зацікавлених осіб, які конструктивно можуть співпрацювати з місцевою владою. Наприклад, представники піклувальної ради закладів освіти в громаді, члени місцевих громадських організацій, представники бізнесу. Залучати до цього процесу важливо також тих, хто переймається проблемами освіти у громаді та готовий долучитися до їх вирішення. Результатом роботи групи має стати план реалізації рекомендацій, який у свою чергу повинен містити структуровані заходи та чіткі строки їх виконання. У плані важливо вказати відповідальних осіб та ресурси, що потрібні для реалізації заходів.

2. Ознайомити з висновками та рекомендаціями місцеву раду (депутатів), мешканців громади, громадські організації у сфері освіти.

Процес інформування учасників освітнього процесу на цьому етапі дуже важливий. Поінформована громадськість може впливати на місцевих обранців.

3. Здійснити обрахунки для визначення потреби у фінансуванні плану заходів на виконання рекомендацій.

Найчастіше рекомендації засновникам стосуються покращення освітнього середовища у школі. Вони можуть бути очевидними, проте до аудиту документально ніде не зазначеними. Рекомендації за результатами аудиту дають можливість обґрунтувати видатки з місцевого бюджету під час виділення коштів. Такий процес не може відбуватися без попередніх підрахунків. Це може стати першим кроком для розуміння подальших дій освітніх управлінців у громаді.

4. Затвердити розроблений робочою групою план на сесії місцевої ради.

Система фінансування рішень органів місцевого самоврядування в державі спонукає до затвердження та обґрунтування кожної дії посадовців. Виконання рекомендацій не може бути виключенням. Тому необхідно затвердити сформований план на сесії місцевої ради. Рішення місцевих депутатів розповсюджуються на всю територію громади і є обов'язковими до виконання. Отже, це надасть неабияку вагу документу і пришвидшить зміни у школі.

5. Розробити та затвердити відповідну цільову програму з фінансування заходів вищезгаданого плану.

На основі розроблених заходів плану виконання рекомендацій фінансистам громади та залученим за потреби фахівцям варто подати на затвердження цільову програму фінансування. Програма може розроблятися на зручний період, наприклад, 3–5 років. Це допоможе надавати безперебійне фінансування закладу. Також це убезпечить від кардинальних змін вектора роботи під час зміни влади.

6. Визначити механізм моніторингу досягнення результатів за планом.

Зазначивши під час розроблення плану відповідальних осіб, необхідно відразу розуміти та визначити, яким чином будуть контролюватися їхні дії, як буде вимірюватися їхня результативність. Моніторинг має бути чітким у строках, наприклад, відбуватися кожного місяця, кожного кварталу. Він має організовуватися освітніми управлінцями у громаді та фіксуватися, наприклад, в таблиці. Доступ до результатів моніторингу важливо забезпечити всім учасникам робочої групи та ділитися результатами з депутатами місцевої влади. Ефективно використаними кошти можуть бути тільки тоді, коли місцева влада знає, на які заходи вони витрачаються і що в результаті отримують мешканці. Діалог на основі моніторингу буде спонукати місцевих обранців безперешкодно погоджувати видатки на освіту в громаді.

7. Щороку коригувати план.

На діяльність органів місцевого самоврядування впливають економічні, фінансові та природні фактори. Кожного бюджетного року варто робити коригування заходів плану, фокусуючи увагу на тому, що можна забезпечити тут і зараз. Під час коригування планів за можливості варто порадитися з фахівцями Служби, експертами, які відвідували заклади під час аудиту. Погляд зі сторони дасть можливість зробити правильну корекцію і ефективно використати рекомендації, надані після аудиту.

ЗВЕРТАЄМО УВАГУ

Нормативно-правовими актами не передбачено обов'язковість виконання рекомендацій. Проте посадові особи органів місцевого самоврядування, які працюють в освіті, знають, що розвиток всієї громади залежить від якості надання освітніх послуг. Важливо враховувати всі елементи життєдіяльності мешканців громади, щоб забезпечити її сталий розвиток.

Що таке акт перевірки?

Акт перевірки — документ, що складається під час інституційного аудиту за результатами проведення перевірки дотримання закладом освіти вимог законодавства у сфері освіти. Акт має форму, визначену [Порядком проведення інституційного аудиту в закладах загальної середньої освіти](#), додаток 3.

У документі зазначено про період перевірки, ким вона здійснювалась та чи відбувалась відео-, фотофіксація.

Основну інформацію викладено у коментарях до переліку питань щодо дотримання закладом освіти вимог законодавства у сфері загальної середньої освіти та описі виявлених порушень (у разі наявності).

Перелік питань має 31 пункт, що стосується затвердження процедур в закладі, чим вони обумовлені, які платні послуги надаються закладом, як ведеться облік дітей тощо. З повним переліком можна ознайомитись тут додаток №3.

Акти перевірки закладів також оприлюднюються на сайті Служби.

ЗВЕРТАЄМО УВАГУ

В акті перевірки експерти обґрунтовують всі виявлені порушення, посилаючись на нормативно-правові акти, що дає змогу детально ознайомитись із освітнім законодавством та не допускати подібних порушень в закладах освіти громади у майбутньому.

Що таке розпорядження про усунення порушень?

Розпорядження про усунення порушень вимог законодавства (далі – розпорядження) – обов'язкове для виконання письмове рішення Служби або територіальних органів щодо усунення закладом освіти виявлених порушень вимог законодавства у сфері освіти.

Цей документ підписується керівником органу, який здійснював аудит та надсилається в одному примірнику директору школи, копію розпорядження отримує засновник. Усунення порушень, зазначених у розпорядженні, може відбуватися не довше одного року. За результатами роботи над усуненням порушень керівник закладу має інформувати орган, який проводив інституційний аудит.

ЗВЕРТАЄМО УВАГУ

Усунення порушень вимог законодавства може залежати як від процесів, що залежать виключно від керівництва школи, так і від забезпечення закладу необхідними ресурсами, що є безпосередньо завданням засновника. Також у разі негативних результатів такої перевірки засновнику можуть бути надані рекомендації щодо зміни керівника закладу освіти, реорганізації (злиття, приєднання, поділу, перетворення) або ліквідації закладу освіти.

Як аудит допоможе засновнику?

Інструментарій інституційного аудиту розроблено таким чином, щоб отримати комплексну інформацію про роботу закладу. Не лише через вивчення документації, а й через спостереження за навчальними заняттями, вивчення освітніх ресурсів, які пропонують педагоги під час дистанційного навчання.

Спостереження за освітнім середовищем, анкетування учнів, батьків, педагогів, інтерв'ю з керівництвом закладу, представниками учнівського самоврядування, психологом дають можливість комплексно оцінити освітню діяльність школи і є корисним джерелом інформації для:

- ▶ **розроблення цільових програм розвитку освіти**, де основними завданнями програми будуть дії/поради, викладені в рекомендаціях;
- ▶ **аналізу та моніторингу діяльності закладів освіти та спостереження за діяльністю керівника** закладу освіти (виконує/не виконує рекомендації, як реалізує стратегію);
- ▶ **розроблення галузевої стратегії/плану соціально-економічного розвитку** в громаді;
- ▶ **комунікації з основними зацікавленими сторонами** освітнього процесу;
- ▶ **прийняття обґрунтованих рішень** щодо формування спроможної мережі закладів освіти в громаді.

Користуючись інформацією з отриманих документів, управлінці освітою в громадах можуть перейти до більш системного налагодження роботи та краще взаємодіяти з керівником закладу. Інституційний аудит — це можливість для засновників та керівників закладів зрозуміти точку відліку, з якої ви будете разом рухатись до поліпшення якості освітніх послуг у громаді.

З метою інформування батьків, учнів, директорів шкіл, вчителів, а також громади, Державна служба якості освіти України спільно з ініціативою «Система забезпечення якості освіти», яка впроваджується в межах проєкту «Супровід урядових реформ в Україні» (SURGe), запустила інформаційну кампанію про систему забезпечення якості освіти в українських школах. У межах кампанії Державна служба якості освіти створила [інформаційний ресурс](#) та анімовані відеоролики про те, що таке якісна школа та система забезпечення якості освіти, впровадженням якої займається Служба.

